

studiearbetet bör ge såväl körmedlemmar som ledare ökade möjligheter att bättre fullgöra sin kyrkomusikaliska uppgift. Samma syfte har det väckta förslaget om upptagande av kördirigering som examensämne i Lägre organistexamen. Med kyrkokörens ökade medverkan vid gudstjänsten och denna medverkans manifesterande i Handboken skulle följa, att uppgiftens heliga och kristliga art skulle sätta sin prägel på såväl kyrkokören som dess ledare. Denna strävan att väcka förståelse för och kärlek till kyrkomusikerkallets heliga art, spåras även i Tyskland, där man önskar att troslära och bibelkunskap borde ingå i kyrkomusikerutbildningen. Att väcka kärlek till kyrkomusikerkallet är också en av programpunkterna för en sammanslutning bland de blivande kyrkomusikerna vid vårt lands förnämsta musikskola, och i samma riktning skulle en kyrkomusikerinstallation kunna verka.

Den unisona sången, allsången, skall icke betraktas som en fiende till körsången. (Naturligtvis får heller inte den flerstämmiga sången framhållas som fiende till församlingssången). Men allsången skall dra in på våra musikandakter i form av koralövningar och dra in på våra repetitioner. Så måste *klar kurs hållas beträffande den kyrkliga stilen*, något som även framhölls av K. Musikaliska Akademiens ständige sekreterare i dennes årsberättelse. *Ingen rädsla för den samtida musiken* får råda. Och inga bekvämlighetsskäl får avhålla kördirigenten från nyinstuderingar. Kurt Thomas, som i sin bok *Lehrbuch der Chorleitung* formulerat satsen: Det finns inga dåliga körer, det finns bara dåliga ledare, har också i en artikel i *Musik und Kirche* lancerat en ny sats: Det finns inga bekväma körer, men det finns bekväma ledare! *Hur mycket av ansvaret vilar inte på ledaren?* Slutligen bör barnkören omhuldas inte blott för sin egen skull, och för sin egen uppgift. Utan även därför att i densamma skall den stora kören äga sin förnämsta rekryteringskälla.

Någon anledning till misströstan ger det nuvarande läget förvisso inte. På ledande plats påyrkades häromdagen i en av våra huvudstadstidningar ökat utrymme vid våra gudstjänster för kyrkokörerna såsom varande objektiva förkunnare av evangeliets budskap. Häruti ha vi också att se kyrkokörernas främsta, lika härliga som allvarliga och ansvarsfulla uppgift.

Stockholm den 7 januari 1938.

Set Svanholm.

Koralsången 1937.¹

På koralsångens område har det största intresset samlat sig omkring den nya psalmboken och de nya koralerna. Sedan kyrkomötet år 1936 hade antagit förslaget till en ny psalmbok, tillsat-

¹ *Koralsektionens rapport, avgiven vid KSV:s Centralkommittés årsmöte 1938.*

tes en kommitté, bestående av biskoparna Aulén och Andrae, doktor Fogelkvist och kanslisekr. Ödman (sekr.), vilka hade att slutjustera psalmboken. Den 26 nov. 1937 stadfäste Kungl. Maj:t den nya psalmboken. Församlingarna ha rätt att välja mellan 1819 års och 1937 års psalmbok, men komma säkerligen att allmänt antaga den. Den kritik som riktats mot den har alltmer tystnat, och nu önska vi att den nya psalmboken må för lång tid framåt bliva vårt folks kyrkliga sångbok och uppbyggelsebok. — Den kommitté som fick i uppdrag att utarbeta den nya koralboken består av biskop Aulén, prof. O. Lindberg, musikdir. Wikander och domkyrkoorg. Weman (sekr.) Det gällde att först skaffa melodier till de 92 nya psalmer, som medtagits. Till 48 av dem fann man melodier i den gamla koralboken. Till de övriga hade man att söka ur andra källor och att nykomponera. Genom en kungörelse, som fanns intagen i Ksfsbundets Tidn. n:r 1 efterlystes nya kompositioner. Icke mindre än 1700 melodier inkommo. Ett helt koralboksförslag inkom från kyrkoh. Peters och kantor Runbäck, ett om mycket arbete, stor kunnighet och god smak vittnande förslag. Av inkomna förslag utvaldes behövt material, och så ha vi fått en ny koralbok att nyttjas tills vidare. Ty koralboken är ännu icke färdig i sin helhet. Kommittén har att framlägga förslag till musik även till den avdelning som är tillfogad psalmboken och kallas Hymner och sånger. Vid koralbokens revidering i dess helhet vore önskligt att tempobeteckning angives för varje koral och att fermater, där sådana äro nödvändiga utsättes. Harmoniseringen bör också göras något enklare och mindre tung. Kanhända borde också angivas, hur koralspelet skall registreras. Innan den nya koralboken tages i bruk vid gudstjänsten, böra de nya korallerna övas i skolor, av koralkörer, kyrkokörer och vid koralövningar med församlingen. — Ett gott förarbete har gjorts genom de fyra koralaftnar, som nyss hållits i radio av biskop Aulén och Engelbrekts kyrkas organist, kantor och kör.

Genom referat i Ksfsförb. Tidning och andra tidningar har jag sett, att koralövningar med församlingarna ha börjat upptagas överallt i vårt land, och att vid de kyrkosångsdagar och kurser som hållits den lutherska korallen icke bortglömts utan flitigt övats. Stockholmstidningarna gjorde stor affär av de koralövningar, som höllos i Katarina kyrka i höst, vilka betecknades som Allsång, ett modernt ord, som kanhända har sin betydelse i att lära folk, att även församlingen i kyrkan skall sjunga mangrant. — Då man skall giva en resummé av vad som i riket har förekommit på koralsångens område, är det icke lätt att få med allt eller att vara riktigt rättvis. Allt har icke heller omskrivits i tidningarna. När man genomläst Församlingsbladet under året, har där stått mycket litet om kyrkosången. Men i juni-numret fanns en rubrik: *Sångarveckor i Skellefteå, Höör och Alnö*, anordnade av Diakonistyrelsen och Kyrkosångsförbundet, med Axel Boström och Ingvar Sahlin som ledare. Detta är ett glädjande tecken på

att Diakonistyrelsen fått ögonen upp för den kyrkliga sångens fostrande betydelse för vårt folk. På den kyrkl. ungdomsrörelsens 2. riksstämma i Stockholm den 22—25 juni ingick ett kort föredrag om Vår sång.

Kyrkomusikaliska kurser ha hållits på flera ställen: I *Hampnäs* eller *Själevad* den 7—12 juni, anordnad av K.S.V. i Härnösands stift, bevistad av 25 präster och kantorer. Koralsång och liturgisk sång förekom, varje dag börjades och slutades med bön enl. evang. tidegård. — Hallands Kyrkosångsförbund hade en kurs i *Söndrum* den 17—22 juni för ett 20-tal deltagare. Kursledare var Ragn. Blennow, Åstorp. Stor plats gavs åt koralsång, både luthersk och gregoriansk. Varje morgon och afton förekom tidebön under den lästa formen, som är vanligt i Söndrums kyrka under hela året varje lördagskväll. — I *Linköping* anordnade Organist- och Kantorsfören. i slutet av juni en 2 dagars kurs, till vilken infunnit sig ett 80-tal av stiftets kyrkomusici. — En 4 dagars kurs hölls i *Ljungby*, Småland, i slutet av juli månad, med 40 deltagare. I *Varnhem* hölls en kyrkom.kurs den 19—29 juli, anordn. av Skara stifts K. S. V., Organist- och Kantorsförening och Västergötlands Körförb. Undervisning gavs i talteknik 7 tim., tonbildning 15 tim., gudstjänstspel 16 tim., liturgik 3 tim., liturg. sång 4 tim., dirigering 4 tim., flera tim. ägnades åt musik- och sångövning samt diskussion. Kyrkoherde Peters föreläste i liturgik om »Önskemål inför den nya kyrkohandboken och på prov framfördes ett förslag till högtidlig nattvardsmässa, vilket förslag ingår i det Handboksförslag, som utarbetats av K.S.V:s kommitterade Grefberg, Hellerström, Peters och W. Ahlén. Provmässan, som hölls i Varnhems klosterkyrka, vann allas livliga erkännande. Kursen i Varnhem började varje dag med matutin och slöts varannan dag med vesper eller kompletorium. Den gregorianska sången hör hemma i en sådan kyrka som Varnhems, och rätt utförd kan den som intet annat skänka en nutidsmänniska stillhet och andakt. Referenten i Ksfsförbundet slutade med följande: »Varnhem är en idealisk plats för sådana kurser som denna vad läget och kyrkan beträffar. Tänk vilken kyrklig fostran att få samlas till gudstjänst i en sådan helgedom som Varnhems klosterkyrka eller att få spela på den gamla orgeln eller lyssna till dess underbara toner.» Kyrkomusikaliska kurser hölls i *Tensta* den 16—18 okt. och i *Arbrå* den 17—18 nov., båda anordnade av Ärkestiftets K.S.V. och ledda av Weman, Lindhagen och Sahlin. Den 1. dagen kallades Organisternas dag, den 2. Den gemensamma dagen, den 3. Prästernas dag. Föredrag hölls om högmässan, de nya koralerna övades, liturgisk sång förekom, tidegården sjöngs. — I Ärkestiftet ha stiftsadjunkterna vid alla kyrkliga ungdomskurser hållit en timmes koralsång varje dag. Önskligt vore att en sådan anordning kunde genomföras i alla stift. Ett önskemål vore ock att en koralsångs-reseledare utsåges, som kunde ägna tid och krafter åt koralsångens höjande inom vårt land. — *Kontraktsdagar*,

anordnade av organisterna, ha kontraktvis hållits på olika håll, såsom i Västergötland och i Ärkestiftet. Den frågan har i allmänhet behandlats: »Huru få till stånd en livaktigare församlings-sång?» — *Kyrkosångsdagar* ha hållits i alla stift. Sålunda hölls i Trollhättan en dag den 22 april, anordnad av de tre organisationerna gemensamt, varvid förekom övningar i koralsång och liturgisk sång. En orgelkonsert gavs av Wald. Ahlén. Skara stifts K.S.V. har i likhet med föregående år hållit flera kyrkosångs-stunder och koralaftnar. — *Kyrkomusikerdagar* höllos i *Ekshärad* den 26—27 sept. Präster och organister hade samlats för att dryfta kyrkomusikaliska frågor, bl. a. återinförandet av psalm-växelsången vid gudstjänsten. — Ärkestiftets Ksfb firade 15-års-jubileum i *Ljusdal* den 16—17 okt., varvid beslöts att förb. skulle anordna koralaftnar i församlingarna och fortsätta med kyrko-sångsdagar, körledarkurser och församlingsveckor. — I *Örebro* hölls den 30—31 okt. en kyrkosångsdag till minne av Adolf Andren. Vid detta tillfälle utförde Kumla barnkör en tidegårdsbön, vilken enl. Tidningen »utfördes på ett så förträffligt sätt, att anmälares tvivel på möjligheten att göra tidebönen levande för vår tid skingrades.» — I Församlingsbladets oktobernummer har funnits en artikel *Vilka krav skola vi ställa på den kyrkliga sången?*, en mycket god och tänkvärd artikel; men att som där sker ställa den gregorianska sången i absolut motsats till den folkliga kyrkosången är enligt mitt förmenande fel. Det finns utan tvivel mycken gammalkyrklig sång som är folklig. Och vad menas med tids-enlig kyrkosång? Ej är det 1800-talets väckelsesånger, de äro för gamla. Den tidsenliga sången i allmänhet är slagern. Men det är väl icke en sådan sång som skall bestämma kyrkosången. Det sägs i artikeln, att man icke skall försöka lösa den spänning som råder mellan gammal och ny sång. Och det är kanske klokt. Vi få se, vilken som segrar. Om vi tänka på våra nutida kyrkomusik-kompositörer, så se vi ett mer och mer återgående till de gamla mästarnas sätt att uttrycka sig. Och folk börjar allt mer att lyssna till denna musik och öva den. — Musikdir. R. Forssman har i tidn. Ksfb skrivit några utmärkta artiklar om *Kyrkans barnkör*, där han bl. a. framhåller att barnkörens angelägnaste studieobjekt är helt naturligt koral och mässa. I likhet med Wald. Ahlén påpekar han vilket oersättligt pedagogiskt medel i sångundervisningens tjänst koralsången är. Dessa artiklar skulle läsas av alla lärare som undervisa i sång i folkskolan. — Bland Organist-föreningens stiftkretsar har cirkulerat frågan: *Är revidering av musiken till Sv. Mässan av behovet påkallad?* Överallt har svarets *ja* och att denna revidering borde ske jämsides med handboksrevisionen. Ärkebiskopens handboksförslag är färdigt att tryckas, men något förslag till musik har givetvis icke utarbetats. Dock har K.S.V:s kommitterade, som utarbetat förslag till ny handbok även framlagt förslag till nytt Missale.

Torbjörntorp den 7 jan. 1938.

Erik H. Cederbom.